

M

W

137

3
1
2

1
11

L. 6. 173

M
H.

Journal Sub: 2:

Sunt quae totum
arguit

Vniuersalis Censura et permissio per
vniuersam conspectam hinc inde facta ab
vniuersis

N. 155

Script. Rom. in Octavo

N. 155

II. 2. 11. 76

TIBVLLI

PROPERTII, AC OVIDII FLO

RES, AB IOANNE MVR

nellio nuper selecti, à complu

sculis mendis repur

gati.

Colonia, Apud Ioannem Gymnicum

Anno M. D. XXXVII.

IOHANNES MVRMEL

LIVS THEODORICO TZVYVE

lensi, uiro literato & mathematicarum disci

plinarum in primis pe

rito S. D.

Rogatus à te nuper amicorum optis
me, ut si quando tantillum ocij sup
peteret, ex Ouidij libris uersus ad puero
rum institutionem magis idoneos, quasi
quosdam flores seligerem, & in libello cõ
ponerem, non potui honesta petenti non
obtemperare. Neque Nasonis modo ele
gos perlustraui, uerum Tibulli etiam atq;
Propertij, non minus in eo genere poema
tis nobilium poetarum, quo & tibi plura
quàm petisses præstarem, & studiosis ado
lescentibus prodessem, tuo rogatu. Sunt
autem illorum opera, ut culta & iucun
da, sic molliciei, lasciuia ac Veneris refer
ta, ideoq; uernanti ætati minime perles
genda, ne teneræ adhuc mentes illo inqui
nentur affectu, qui disciplinarum studijs
maximus hostis à sapientissimo quoque
philos

philosopho iudicatur. Qui uero memoras-
biles turpi materiae uersus sunt inserti, ma-
xime ad bonos mores facientes, diligens-
ter lectitandi, memoriaeque tradendi sunt,
et tanquam erutum à sordibus aurum, aut
gemmae ex arenis in precio habēdi. Quos
ex maxima parte, in hoc opusculo colle-
gi, praepositis breuiter argumentis, quo fa-
cilius percipiantur. Neque tamen (quod
quidam audaculi fecerunt) poetarum car-
mina confudi, aut immutauit, sed eo ordi-
ne, eaque integritate, qua apud ipsos auto-
res leguntur, reposui. Quod si pauca in alie-
num sensum deflexerim, nemini mirum
uideatur, cum id nec ab re factum sit, nec
autoritate careat, quod id demum explo-
ratum habebit, qui Diui Hieronymi ope-
ra perlegerit. Accipe itaque mi Theodos-
rice selectos uersus, ex Tibullo, Propertio,
& Ouidio, memoria digniores, eosque
pueris quo latinitati & bonis pariter mor-
ribus assuescant, tradito. Vale, & Murre-
lium tui amantissimum dilige.

A 2

ALBII TIBULLI EQVITIS RO
mani, uersus selecti.

¶ VITA PRIVATA ET MODICAE
facultates, magis optanda sunt, quàm ma-
gistratus & opes, sollicitudine
semper comitante.

Divitias alius fuluo sibi congregat auro,
Et teneat culti iugera magna soli,
Quem labor assiduus uicino terreat hoste,
Martia cui somnos classica pulsa fugent.
Me mea paupertas uitæ traducat inertis,
Dum meus assiduo luceat igne focus.

¶ Exiguus nihil est detrahendum.
At uos exiguo pecori, furesq; lupiq;
Parcite, de magno est præda petenda grege.

¶ Tempore omnia peraguntur.
Longa dies homini docuit parere leones,
Longa dies molli saxa peredit aqua.
Annus in apricis maturat collibus uuas.
Annus agit certa lucida signa uice.

¶ Tempus iuuentutis non est terendum.
At si tardus eris, errabis, transiet ætas
Quàm cito. non segnis stat, remeatq; dies,
Quàm cito purpureos deperdit terra colores,

Quàm

EX TIBVL. LIB. I.

Quàm cito formosas populus alta comas,
Quàm iacet, infirmæ uenère ubi fata senectæ,
Qui prior clæo est carcere missus equus.
Vidi iam iuuenem premeret cum serior ætas.
Mœrentem stultos præterijisse dies.

¶ Beneficio carminum homo fit immortalis.
Carmine purpurea est Nisi coma, carmina ni sint,
Ex humero Pelopis non nituisset ebur.
Quem referent Musæ, uiuet dum robora tellus.
Dum cœlum stellas, dum uehet amnis aquas.

¶ Laudes uini decantantur.
Ille liquor docuit uoceis inflectere cantu,
Mouit & ad certos nescia membra modos.
Bacchus & agricola magno confecta labore
Pectora tristitiæ dissoluenda dedit.
Bacchus & afflictis requiem mortalibus affert,
Crura licet dura cuspide pulsa sonent.

¶ Utendum est florida ætate.
At tu dum primi floret tibi temporis ætas,
Vtere, non tardo labitur illa pede.

¶ Periurium pœna manet.
Ah miser & si quis primo periuria cælat
Sera tamen tacitis pœna uenit pedibus.

¶ Lucri cupiditas multis laboribus

A 3 & pes

EX TIBVL. LIB. I.

et periculis exponit.

Lucra petens habili tauros adiungit aratro,

Et durum terræ rusticus urget opus.

Lucra petituras freta per parentia uentis

Ducunt instabiles sydera certa rates.

¶ Pudicitia non est auro uendenda.

Admonui quoties, auro ne pollue formam:

Sæpe solent auro multa subesse mala.

¶ Ex diuitijs et auro bella sunt exorta.

Quis fuit horrendos primus qui protulit enses?

Quàm ferus, et uere ferreus ille fuit.

Tunc cædes hominum, generi tunc prælia nata,

Tunc breuior diræ mortis aperta uia est.

At nihil ille miser meruit, nos ad mala nostra

Vertimus, in sæuas quod dedit ille feras.

Diuitis hoc uitium est auri, nec bella fuerunt

Faginus astabat cum scyphus ante dapes.

Non arces, non uallus erat, somnumq; petebat

Securus uarios dux gregis inter oues.

¶ Furor bellorum pessimus est, meliusq; est domi paupere

re uiuere, quàm bellando cruentas opes queritare.

Quis furor est, atram bellis accersere mortem?

Imminet, et tacito clam uenit illa pede.

Non seges est infra, non uinea culta, sed audax

Cerbe

EX TIBVL. LIB. II.

Cerberus, & stygiae nauita puppis aquae.

Illic percussisq; genis, ustoq; capillo

Errat ad obscuros pallida turba lacus.

Quàm potius laudandus hic est, quem prole parata

Occupat in parua pigra senecta casa:

Ipse suas sectatur oues, at filius agnos,

Et calidam fesso comparat uxor aquam.

¶ Pacis praeconia.

Interea pax arua colat, pax candida primum

Duxit araturos sub iuga curua boues.

Pax aluit uites, & succos condidit uuae,

Funderet ut nato testa paterna merum.

Pace bidens, uomerq; uigent, at tristia duri

Militis in tenebris occupat arma situs.

Rusticus è lutoq; uehit male sobrius ipso

Vxorem plastro, progeniemq; domum.

¶ Festis diebus rei diuinæ uacandum est.

L Vce sacra requiescat humus, requiescat arator.

Et graue suspensio uomere cesset opus.

Solute uincla iugis, nunc ad praesepia debent

Plena coronato stare boues capite.

Omnia sint operata DEO, non audeat ulla

Lanificam pensis imposuisse manum.

¶ Castitas munditijsq; superis accepta est.

EX TIBVL. LIB. II.

*Casta placent superis, pura cum ueste uenite,
Et manibus puris sumite fontis aquam.*

¶ *Mala prædæ.*

*Ferrea non Venerem, sed prædam secula laudant,
Præda tamen multis est operata malis.*

*Præda feras acies cinxit discordibus armis,
Hinc cruor, hinc cædes, mors propiorq; uenit.*

*Præda uago iussit geminare pericula ponto,
Bellica cum dubijs rostra dedit ratibus.*

¶ *Spei commoda.*

*Iam mala finissem leto, sed credula uitam
Spes fouet, et melius cras fore semper ait.*

*Spes alit agricolas, spes sulcis credit aratis
Semina, quæ magno fœnore reddat ager.*

*Hæc laqueo uolucres, hæc captat arundine pisces,
Cum tenues hamos abdidit ante cibus.*

*Spes etiam ualida solatur compede uinctum,
Crura sonant ferro, sed canit inter opus.*

¶ *Opes non leuant nos curis.*

Non opibus mentes hominum curæq; leuantur,
Nam fortuna sua tempora lege gerit.

¶ *Nocturna somnia sæpe uanos timores iniiciunt.
Somnia fallaci ludunt temeraria nocte,*

Et pso

EX PROPER. LIB. II.

Et pavidas mentes falsa timere iubent.

¶ *Fœminæ sunt inconstantes.*

Ah crudele genus, nec fidum fœmina nomen,

Ah pereat, didicit fallere si qua uirum.

¶ *Blandis uerbis homines exorantur.*

Ergo ne dubita blandas adhibere querelas,
Vincuntur molli pectora dura prece.

¶ *Fructus ante maturitatem non sunt carpendi.*

Quid fraudare iuuat uitem crescentibus uuis?

Et modo nata mala uellere poma manu?

¶ *Mente contristata simulare gaudium difficile est.*

Hei mihi difficile est imitari gaudia falsa,

Difficile est tristi fingere mente iocum.

Nec bene mendaci risus componitur ore,

Nec bene sollicitis ebria uerba sonant.

¶ *Feliciter sapit is, qui periculo alieno sapit.*

Vos ego nunc moneo felix, quicumq; dolore

Alterius disces posse carere tuo.

¶ *SEX. Aurelij Propertij uersus selecti.*

¶ *De suis quisq; uerba facit.*

Nauita de uentis, de tauris narrat arator.

Enumerat miles uulnera, pastor oues.

¶ *Amor non est sanabilis.*

A S Solus.

EX PROPER. LIB. II.

Omnes humanas sanat medicina dolores.

Solus amor morbi non amat artificem.

¶ Furor fit læsa sæpius patientia.

Non solum taurus ferit uncis cornibus hostem,

Verum etiam instanti læsa repugnat ouis.

¶ Omnia mutantur.

Omnia uertuntur, certe uertuntur amores.

Vinceris aut uincis, hæc in amore rota est.

Magni sæpe duces, magni cecidere tyranni,

Et Thebæ steterant, altaq; Troia fuit.

¶ Fœminæ sunt fallaces, uariæ, & mutabiles.

Sed uobis facile est uerba, & componere fraudes.

Hoc unum didicit fœmina semper opus.

Non sic incerto mutantur flamine syrtes,

Nec folia hyberno tam tremefacta Noto,

Quàm cito fœminea non constat fœdus in ira,

Siue ea causa grauis, siue ea causa leuis.

¶ Voluntas sæpe laudanda est, ubi uires desunt.

Quòd si deficient uires, audacia certe

Laus erit, in magnis & uoluisse sat est.

¶ Nihil infelicius homine, qui turpi amore captus est.

Durius in terris nihil est quod uiuat amante.

Nec modo si sapias, quod minus esse uelis.

¶ Figura colorq; naturalis, nemini uitio datur.

EX PROPER. LIB. III.

Vt natura dedit, sic omnis recta figura,
Turpis Romano belgicus ore color.

¶ Securius est duo habere, quàm unum.
Nam melius duo defendunt retinacula nauem,
Tutius et geminos anxia mater alit.

¶ Senio et uetustate confecta quiescunt.
Miles depositis annosus secubat armis,
Grandæuiq; negant ducere aratra boues,
Putris et in uacua requiescit nauis arena,
Et uetus in templo bellica parma uacat.

¶ Nihil homini est diuturnum.
Nec forma æternum, haud cuiq; est fortuna perennis.
Longius, aut propius mors sua quenq; manet.

¶ Mala uini:
Vino forma perit, uino corrumpitur ætas,
Vino sepe suum nescit amica uirum.

¶ Post obitum, maior laus bonis et
doctis prouenit.

OMnia post obitum fingit maiora uetustas,
Maius ab exequijs nomen in ora uenit.

¶ Decus ingenio comparatum, mortem euadit: ædificia
autem uel maxime sumptuosa, uetustate
destruuntur.

Nam neq; Pyramidum sumptus ad sydera ducti,

Nec

EX PROPER. LIB. III.

Nec Iouis Elei cœlum imitata domus,
Nec mausolei diuus fortuna sepulchri
Mortis ab extrema conditione uacat,
Aut illis flamma, aut imber subducet honores.
Annorum aut ictu pondera uicta ruent.
At non ingenio quæsitum nomen ab æuo
Excidet, ingenio stat sine morte decus.

¶ Cuiuscunq; conditionis homines mors
rapit ad inferos.

Haud ullas portabis opes Acherontis ad undas,
Nudus ad infernas stulte uehère rates.
Victor cum uictis pariter miscbitur umbris,
Consule cum Mario capte Iugurtha sedes.
Lydus Dulichio non distat Croesus ab Hyro,
Optima mors parca quæ uenit apta die.

¶ Seruorum est minus mentiri.

Omnis enim debet sine uano nuncius esse,
Maioremq; timens seruus habere fidem.

¶ Mala auaritiæ.

Ergo sollicitæ tu causa pecunia uitæ es,
Per te immaturum mortis adimus iter,
Tu uitij hominum crudelia pabula præbes,
Semina curarum de capite orta tuo.

¶ In nautas & mercatores, periculis ma
ris se

EX PROPER. LIB. III.

ris se ob auaritiam exponentes.

Ite rates curuae, & leti quoq; texite causas.

Ista per humanas mors uenit acta manus,

Terra parum fuerat, terris adiecimus undas,

Fortunæ miseris auximus arte uias.

Anchora te teneat, quem non tenuere penates?

Quid meritum dicas, cui sua terra parum est?

Ventorum est quodcunq; paras, haud ulla carina

Consenuit, fallit portus & ipse fidem.

Natura insidians pontum substrauit auaris.

Vt tibi succedat, uix semel esse potest.

¶ Onus cui impar sis, ne subiueris.

Turpe est quod nequeas capiti committere pondus.

Et pressum inflexo mox dare terga genu.

Omnia non pariter rerum sunt omnibus apta,

Fama nec ex aequo ducitur ulla iugo.

¶ Varias hominibus dotes natura distribuit.

Sunt quibus Eleæ concurrat palma quadrigæ,

Sunt quibus in celeres gloria nata pedes.

Hic satus ad pacem, hic castrensibus utilis armis.

Naturæ sequitur semina quisq; suæ.

¶ Experientia est prouidentiae magistra.

Venturam melius praesagit nauita mortem.

Vulneribus didicit miles habere metum.

Alle

EX PROPER. LIB. IIII.

¶ *Aurum nunc in terris dominatur.*
Aurea nunc uere sunt secula, plurimus auro
Venit honos, auro conciliatur amor.

Auro pulsa fides, auro uenalia iura,
Aurum lex sequitur, mox sine lege pudor.

¶ *Mors est incuitabilis.*
Sed tamen huc omnes, huc primus & ultimus ordo,
Est mala, sed cunctis ista terenda uia est.

Exoranda canis tria sunt latrantia colla,
Scandenda est torui publica cymba senis.

Ille licet ferro cautus se condat, & ære,
Mors tamen inclusum protrahit inde caput.

Nirea non facies, non uis exemit Achillem,
Cræsum aut Pæctoli quas parit humor opes.

¶ *Iusta causa uirtutem militis promouet,*
iniusta deprimit.

F *Rangit & attollit uires in milite causa,*
Quæ nisi iusta subest, excutit arma pudor.

¶ *Ab inferis non licet quenquam uocare.*
Panditur ad nullas ianua nigra preces.
Cum semel infernas intrarunt funera leges,
Non exorato stant adamante uia.

¶ *Publij Ouidij Nasonis uersus selecti.*
In deceptores puellarum.

Falle

EX HEROI. EPI. OVI.

Fallere credentem non est operosa puellam
Gloria, simplicitas digna favore fuit.

¶ Facta à causis, non ab euentu, sunt uel pro
banda, uel improbanda.

Exitus acta probat, careat successibus opto,
Quisquis ab euentu facta notanda putat.

¶ Intacta delibare iucundum est.

Est aliquid plenis pomaria carpere ramis,
Et tenui primam deligere ungue rosam.

¶ In leuitatem nimij cultus.

Sint procul à nobis iuuenes, ut fœmina, compti.

Fine coli modico forma uirilis amat.

¶ Interdum requiescendum est.

Quod caret alterna requie durable non est,

Hæc reparat uires, fessaq; membra leuat.

¶ Quæ merito pateris, facile ferenda sunt.

Leniter, ex merito quicquid patiare, ferendum est:

Quæ uenit indigne, pœna dolenda uenit.

¶ Cygnus uicina morte, solito dulcius canit.

Sic, ubi fata uocant udis abiectus in herbis,

Ad uada Mæandri concinit albus olor.

¶ Coniugium inæqualium malum est.

Quàm male inæquales ueniunt ad aratra iuueni,

Tam premitur magno coniuge nupta minor.

Non

EX HEROI. EPI. OVI.

Non honor est, sed onus, species laesura ferentes.

Si qua uoles apte nubere, nube pari.

¶ Exprobratio immemoris beneficii iuuat.

Est aliqua ingrato meritum exprobrare uoluptas,

Hac fruar, hæc de te gaudia sola feram.

¶ Aliena ne cupias.

Disce meo exemplo, formosis posse carere.

Est uirtus placitis abstinuisse bonis.

¶ Sero uenis ad id, quod alter occupauit.

Ad possessa uenis, præreptaq; gaudia serus.

Spes tua lenta fuit, quod petis, alter habet.

¶ Principio obscœni amoris fortiter resistendum est.

Dum nouus est cœpto potius pugnemus amori.

Flamma recens parua sparsa recedit aqua.

¶ In hospitibus, & externis, non est amoris constantia.

Certus in hospitibus non est amor, errat ut ipsi,

Cumq; nihil speres firmitus esse fugit.

¶ Periculosum est se aquis credere.

Arte laboratæ merguntur in æquore puppes.

Tu tua plus remis brachia posse putas?

¶ Adulterium non est committendum.

Elige de uacuis, quam non sibi uendicet alter.

Si nescis, dominum res habet ista suum.

¶ Deus nõ maculata pecude, sed iustis operibus placatur.

NOB

EX AMOR. OVIDII LIB. I.

Non boue mactato cœlestia numina gaudent,
Sed quæ præstanda est, & sine teste, fide.

¶ Quod formæ dcest, ingenio compensa.
Si mihi difficilis formam natura negauit,
Ingenio formæ damna rependo meæ.

EX AMOR. OVID. LIB. I.

¶ Leuc fit, quod bene fertur onus.

Vidi ego iactatas mota face crescere flammæ.
Et uidi nullo concutiente mori.

Verbera plura ferunt, quàm quos iuuat usus aratri,
Detrectant pressi dum iuga prima boues.

Asper equus duris contunditur ora lupatis.
Frena minus sentit quisquis ad arma facit.

¶ In bello portæ clauduntur, pacis uero tem-
pore aperiendæ sunt.

Urbibus obsessis clausæ munimina portæ
Profunt, in media pace quid arma times?

¶ Nox, amor, & uinum, turpia suadent.

Nox, & amor, uinumq; nihil moderabile suadent.

Illa pudore uacat, Liber, Amorq; metu.

¶ Tempus celerrime aufugit.

Labitur occulte, fallitq; uolatilis ætas,
Et celer admissis labitur annus equis.

¶ Usus rei prodest, negligentia obest.

B Aërð

EX ELEGI. SIVE

Aëra nitent usu, uestis bona quærit haberi.

Canescent turpiter cta relictæ situ.

¶ E multis facilior est rapina.

Certior è multis, nec tam inuidiosa rapina est,

Præda uenit canis de grege plena lupis.

¶ Ira non sit diuturna.

Sed nunquam dederis spaciosum tempus in iram,

Sæpe simultates ira morata facit.

¶ Luxuria cum omni ætati turpis, tum sene
Etuti fœdissima est.

Quæ bello est habilis, Veneri quoq; conuenit ætas,

Turpe senex miles, turpe senilis amor.

¶ Soporatos & inermes facile est opprimere.

Sæpe soporatos inuadere profuit hostes,

Cedere & armata uulgus inermis manu.

¶ De turpi quæstu.

Non bene conducti uendunt periuria testes,

Non bene selecti iudicis arca patet.

Turpe reos empta miseros defendere lingua,

Quod faciat magnas turpe tribunal opes.

Turpe tori reditu census augere paternos,

Et faciem lucro prostituisse suam.

¶ Vbi copia rerum est, inde excipiantur.

Carpite de plenis pendentes uitibus uias.

Præbeat

EX AMOR. OVIDII LIB. I.

Præbeat Alcinoi poma benignus ager.

¶ Fama carminibus acquisita est immortalis.

Scindentur uestes, gemmæ frangentur, & aurum.

Carmina quam tribuent, fama perennis erit.

¶ De poëtarum immortalitate, & laude carminum.

Viuet Mæonides, Venedos dum stabit & Idæ,

Dum rapidas Simois in mare uoluet aquas.

Viuet & Ascræus, dum mustis uua tumebit.

Dum cadet in curua falce resecta Ceres.

Battiades toto semper cantabitur orbe,

Quàmuis ingenio non ualet, arte ualet.

Nulla Sophocleo ueniet iactura cothurno.

Cum sole, & luna semper Aratus erit.

Dum fallax seruus, durus pater, improba lena

Vixerit, & meretrix blanda, Menandros erit.

Ennius arte carens, animosiq; Accius oris,

Casurum nullo tempore nomen habent.

Varronem, primamq; ratem quæ nesciet ætas?

Aurcaq; Aesonio terga petita duci?

Carmina sublimis tunc sunt peritura Lucreti,

Exitio terras cum dabit una dies.

Tityrus, & segetes, Aeneïaq; arma legentur,

Roma triumphati dum caput orbis erit:

Donec erunt ignes, arcusq; Cupidinis arma.

EX ELEGI. SIVE

Dicentur numeri culte Tibulle tui.
Gallus & hesperijs, & Gallus notus cois
Et sua cum Gallo nota Lycoris erit.
Ergo cum silices, cum dens patientis aratri,
Depereant aeo, carmina morte carent,
Cedant carminibus reges, regumq; triumphis,
Cedat & auriferi ripa beata Tagi.
Vilia miretur vulgus, mihi flauus Apollo
Pocula Castalia plena ministret aqua.
¶ Post mortem cessat inuidia.
Pascitur in uiuis liuor, post fata quiescit.
Tunc suus ex merito quenq; tuetur honor.
Contra proditores secretorum.
Aspicis indicibus nexas per colla cathenas.
Squalidus orba fide pectora carcer habet.
Querit aquas in aquis, & poma fugacia captat.
Tantalus, hoc illi garrula lingua dedit.
¶ In delatores.
Culpa nec ex facili quamuis manifesta probatur,
Iudicis illa sui tuta fauore uenit.
¶ Bona citius priusquam malis absumuntur.
Optima prima ferè manibus rapiuntur auaris.
Implentur numeris deteriora suis.
¶ De cupiditate uenatoris.

Venas

AMOR. OVI. LIB. II.

Venator sequitur fugientia, capta relinquit,
Semper & inuentis ulteriora petit.

¶ Somnolentia est uitanda.

Infelix, tota quicumq; quiescere nocte
Sustinet, & somnos premia magna uocat.

Stulte quid est somnus, gelidæ nisi mortis imago?

Longa quiescendi tempora fata dabunt.

¶ Nihil addendum est, cui satis est.

Quid folia arboribus, quid pleno sydera cælo?

In freta collectas alta quid addis aquas?

¶ De periculis nautarum.

Sero respicitur tellus, ubi fune soluto

Currit in immensum panda carina salum.

Nauita sollicitus iam uentos horret iniquos.

Et prope tam letum, quàm prope cernit aquam.

¶ Foetus ante maturitatem non sunt tollendi.

Quid plenam fraudas uitem crescentibus uuis?

Pomaq; crudeli uellis acerba manus

Sponte fluent matura sua, sine crescere nata.

Est pretium tardæ non leue uita moræ.

¶ In puellis non est fides.

Verba puellarum folijs leuiora caducis,

Irritaq; ut uisum est, uentus & aura ferunt.

¶ Contra nimiam seueritatem, in custodienda uxore.

EX AMOR. OVI. LIB. III.

CVI peccare licet, peccat minus, ipsa potestas
Semina nequitiae languidiora facit.

¶ Uetita magis appetimus.

Vidi ego nuper equum contra sua frena tenacem,
Ore reluctanti fulminis ire modo.

Constitit, ut primum concessas sensit habenas.
Frenaq; in effusa laxa iacere iuba.

Nitimur in uetitum semper, cupimusq; negata.
Sic interdictis imminet aeger aquis.

¶ Quae seruantur, ea magis appetuntur.

Quicquid seruatur, cupimus magis, ipsaq; furem
Praeda uocat: pauci, quod finit alter, amant.

¶ De incantamentis.

Carmine lesa Ceres sterilem uanescit in herbam.
Deficiunt lesi carmine fontis aquae.

Ilicibus glandes, cantataq; uitibus uua
Decidit, & nullo poma mouente fluunt.

¶ Nec surdos cantus, nec caecos pictura delectat.
Quid iuuat ad surdas si cantet Phineus aures?

Quid miserum Thamyram picta tabella iuuat?

¶ Olim scientia fuit curae.

Ingenium quondam fuerat pretiosius auro,
At nunc barbaria est grandis, habere nihil.

¶ Pecunia est hominum regina.

Erui

EX AMOR. OVI. LIB. III.

Eruimus terra solidum pro frugibus aurum.

Possidet inuentas sanguine miles opes.

Curia pauperibus clausa est, dat census honores.

Inde grauis iudex, inde seucrus eques.

¶ Poëta sacri & diuini uocantur, mors tamen
eis minime parcit.

At sacri uates, & diuum cura uocamur.

Sunt etiam qui nos numen habere putent.

Scilicet omne sacrum mors importuna profanat.

Omni bus obscuras inijcit illa manus.

¶ Cohortatio ad patientiam.

Perfer & abdura, dolor hic tibi proderit olim.

Sæpe tulit lassus succus amarus opem.

¶ Multa mentiuntur poëta.

Exit in immensum foecunda licentia Vatum,

Obligat historica nec sua uerba fide.

¶ In eos, qui se peccasse gloriose prædicant.

Quis furor est, quæ nocte latent in luce fateri?

Et quæ clam facias facta referre palam?

Ignoto meretrix corpus iunctura Quiriti,

Opposita populum submouet ante sera.

EX DE ARTE LIB. I.

P ¶ Præceptori discipulus obediat.
Hyllirides puerum citharæ præfecit Achillem.

III EX DE ARTE

Atq; animos molli contudit arte feros,
Qui toties socios, toties exterruit hostes,
Creditor annosum pertimuisse senem.
Quas Hector sensurus erat, poscente magistro,
Verberibus iussas præbuit ille manus.

¶ Loci oportunitas est obseruanda.

Scit bene uenator ceruis ubi retia tendat,
Scit bene, qua frendens ualle moretur aper.
Aucupibus noti frutices: qui sustinet hamos,
Nouit, quæ multo pisce natentur aquæ.

¶ Laudes uini.

Vina parant animos faciuntq; coloribus aptos.
Cura fugit, multo diluiturq; mero.
Tunc ueniunt risus, tunc pauper cornua sumit.
Tunc dolor, & curæ, rugaq; frontis abit.
Tunc aperit mentes æuo rarissima nostro
Simplicitas, artes excutiente deo.

¶ Nocte fallitur iudicium.

Nocte latent mendæ, uitioq; ignoscitur omni.
Horaq; formosam quamlibet illa facit.
Consule de gemmis, de tineta murice lana,
Consule de facie, corporibusq; diem.

¶ Nemo sua sorte contentus est.

Fertilior seges est alienis semper in agris.

Vicio

AMAN. OVI. LIB. I.

Vicinumq; pecus grandius uber habet.

¶ Principium damni uitandum.

Non auis utiliter uiscatis effugit alis.

Non bene de laxis cassibus exit aper.

Saucius arrepto piscis retinetur ab hamo.

¶ Tempus est obseruandum.

Nec semper credenda Ceres fallacibus aruis,

Nec semper uiridi concava puppis aquæ.

¶ Precibus homines & dij exorantur.

Hectora donauit Priamo prece motus Achilles:

Flectitur iratus uoce rogante deus.

¶ In detestationem aleæ.

Sic, ne perdidit, non cessat perdere lusor,

Et reuocat cupidas alea sæpe manus.

¶ Non solum iuris, sed bonarum artium

studijs uiscandum est.

Disce bonas artes (moneo) Romana iuuentus,

Non tantum trepidos ut tueare reos.

¶ Tempore omnia fiunt leuiora.

Tempore difficiles ueniunt ad aratra iuuenti.

Tempore lenta pati frena docentur equi.

Ferreus assiduo consumitur annulus usu.

Interit assidua uomer aduncus humo.

Quid magis est durum saxo? quid mollius unda?

B S Dura.

EX DE ARTE MA

Dura tamen molli saxa cauantur aqua.

¶ Munditiem corporis mediocremq; cula
tum amato.

Munditiæ placeant, fuscentur corpora campo,

Sit bene conueniens, & sine labe toga.

Linguaq; nec rigeat, careant rubigine dentes.

Nec uagus in laxa pes tibi pelle natet.

Nec male deformet rigidos tonsura capillos.

Sit coma, sit docta barba resecta manu.

Et nihil emineat, & sint sine sordibus ungues.

Inq; caua nullus stet tibi nare pilus.

Nec male odorati sit tristis anhelitus oris.

Nec ledat nares uirq; paterq; gregis.

¶ Quod multi faciunt, non continuo bonum est.

Tuta frequensq; uia est, per amici fallere nomen.

Tuta frequensq; licet sit uia, crimen habet.

¶ In ebrietatem.

Certa tibi à nobis dabitur mensura bibendi.

Officium praestent, mensq; pedesq; suum.

Iurgia praecipue uino stimulata caucto,

Et nimium faciles ad fera bella manus.

Occidit Eurytion stulte data uina bibendo,

Aptior est dulci mensa, merumq; ioco.

¶ Ne sis difficilis, & durae cervicis.

Si uox

AMAN. OVI. LIB. I.

Si uox est, canta, si mollia brachia, salta.

Et quacunq; potes dote placere, place.

¶ Laude & obsequio uincuntur homines.

Laudatas ostendit auis Iunonia pennas.

Si tacitus spectes, illa recondit opes,

Quadrupedes inter rapidi certamina cursus,

Depexæq; iuba, plausaq; colla iuuant.

¶ Deus colendus est, & à peccatis abstinendum.

Expedit esse deos, & ut expedit, esse putemus,

Dentur in antiquos thura merumq; focos.

Nec securâ quies illos, similisq; sopori

Detinet: innocui uiuite, numen adest.

Reddite depositum, pietas sua fœdera seruet.

Fraus absit, uacuas cædis habete manus.

¶ Multis candidus color uitio datur.

Candidus in nauta turpis color, æquoris unda

Debet, & à radijs syderis esse niger.

Turpis & agricolæ, qui uomere semper adunco,

Et grauibus rastris sub Ioue uersat humum.

Et tu, Palladiæ petitur cui fama coronæ,

Candida si fuerint corpora turpis eris.

¶ Contra uigilias & amorem.

Attenuant iuuenum uigilatæ corpora noctes.

Curaq; & immenso qui fit amore dolor.

solus

I EX DE ARTE M A

¶ Solis turpibus homines delectantur.
Nil nisi turpe iuuat, curæ est sua cuiq; uoluptas.
Hæc quoq; ab alterius grata dolore uenit.

¶ Diuersæ terræ diuersa producunt.
Nec tellus eadem parit omnia, uitibus illa est,
Conuenit hæc oleis, hic bene farræ uirent.

¶ Quot capita, tot sensus.
Pectoribus mores tot sunt, quot in orbe figuræ.
Qui sapit innumeris moribus aptus erit.
Parta sunt conseruanda.

Nec minor est uirtus, quam quærere, parta tueri.
Casus inest illic, hic erit artis opus.

¶ Aduersa sæpe excitant ingenium.
Ingenium mala sæpe mouent, quis crederet unquam
Aëreas hominem carpere posse uias?

¶ Nemo confidat in sua pulchritudine.
Ingenij dotes corporis adde bonis.
Forma bonum fragile est, quantumq; accedit ad annos,
Fit minor, & spacio carpitur illa suo.
Nec semper uiolæ, nec semper lilia florent.
Et riget amissa spina relicta rosa.
Et tibi iam uenient cani formose capilli.
Iam uenient rugæ, quæ tibi corpus arent.
Iam molire animum, qui duret, & astruc formam,

Solus

A M A N. O V I. L I B. I I.

Solus ad extremos permanet ille rogos.
Nec leuis ingenuas pectus coluisse per artes.
Cura sit, et linguas edidicisse duas.

¶ In eandem sententiam.

Ergo age fallaci timide confide figure,
Quisquis es, atq; aliquid corporis pluris habe.

¶ Esto facilis ac mansuetus.

Dextera precipue capit indulgentia mentes.
Asperitas odium, seuaq; bella mouet.

Odimus accipitrem, quia uiuit semper in armis,
Et pavidum solitos in pecus ire lupos.

At caret insidijs hominum, quia mitis hirundo est.

Quasq; colat turres Chaonis alas habet.

¶ Contra iracundiam ac rixas.

Este procul lites, et amara praelia lingua.
Dulcibus est uerbis mollis alendus amor.

¶ Obsequium amicos parit.

Flectitur obsequio curuatus ab arbore ramus.
Franges, si uires experiere tuas.

Obsequio tranantur aquae, nec uincere possis.

Flumina, si contra, quam rapit unda, nates.

Obsequium tigresq; domat, tumidosq; leones.

Rustica paulatim taurus aratra subit.

¶ Carmina laudantur, sed pecunia diligitur.

Cars

EX DE ARTE

Carmina laudantur, sed munera magna petuntur.

Dummodo sit diues barbarus, ipse placet.

Aurea sunt uere nunc secula, plurimus auro

Venit honos, auro conciliatur amor.

Ipsè licet uenias Musis comitatus Homere,

Si nihil attuleris, ibis Homere foras,

¶ Autumnus est morbosus.

Sæpe sub autumno cum formosissimus annus,

Plenaq; purpureo subrubet uua mero,

Cum modo frigoribus premimur, modo soluihur æstu,

Aëre non certo corpora languor habet.

¶ Ex paruis fiunt magna.

Quem taurum metuis, uitulum mulcere solebas.

Sub qua nunc recubas arbore, uirga fuit.

Nascitur exiguis, sed opes acquirit cundo,

Quaq; uenit multas accipit annis aquas.

¶ Prosperis rebus animi luxuriant.

Luxuriant animi rebus plerunq; secundis.

Nec facile est æqua commoda mente pati.

¶ Amantium iræ amoris redintegratio est.

Quæ modo pugnarunt, iungunt sua rostra columbæ.

Quarum blanditias, uerbaq; murmur habet.

¶ Exhilara sodales.

Qui sermone placet, taciturna silentia uitct.

Qui

AMAN. OVI. II.

Qui canit, arte canat: qui bibit, arte bibat.

¶ Non semper arridet fortuna.
Credita non semper sulci cum foenore reddunt,
Nec semper dubias adiuvat aura rates.

¶ Silentium laudi, multiloquium uitio datur.
Eximia est uirtus præstare silentia rebus.
At contra grauis est culpa tacenda loqui.

Quàm bene, quod frustra captatis arbore pomis
Tantalus in media garrulus aret aqua.

¶ Tempore res fragiles confirmantur.
Dum nouus in uiridi coalescit cortice ramus,
Concutiat tenerum quelibet aura, cadet.

Mox etiam uentis spacio durata resistit.
Firmaq; adoptiuas arbor habebit opes.

¶ Tempore uitia fiunt tolerabilia.
Eximit ipsa dies omneis de corpore mendas.
Quodq; fuit uitium, desinit esse mora.

Ferre nouæ naues taurorum terga recusant,
Assidue domitas tempore fallit odor.

¶ In iuuenta laborandum est.
Dum uires anniq; sinunt, tolerate labores.
Iam ueniet tacito curua senecta pede.

Aut mare nauigijs, aut uomere scindite terram,
Aut fera belligeras addite in arma manus.

In eans

EX IDE ARTEA

¶ In eandem sententiam.

Venturae memores iam nunc estote senectae,
Sic uobis nullum tempus abibit iners.

Dum licet, & ueros etiam nunc editis annos.

Ludite, eunt anni more fluentis aquae.

Nec quae praeterijt, cursu reuocabitur unda,

Nec quae praeterijt, hora redire potest.

Vtendum est etate, cito pede labitur etas.

Nec bona tam sequitur, quam bona prima fuit.

¶ De fugacitate formae.

Quam cito (me miserum) laxantur corpora rugis,

Et perit in nitido qui fuit ore color.

¶ Quod sine tuo damno possis, alteri communices.

Quis uetat apposito lumen de lumine sumi?

Quis ue cauum uastas in mare seruat aquas?

¶ Multa cum fiunt turpia, ubi facta sunt, placent.

Quae nunc nomen habent operosi signa Myronis,

Pondus iners quondam, duraq; massa fuit.

Annulus ut fiat, primo colliditur aurum.

Quas geritis uestes, sordida lana fuit.

¶ De turpibus.

Turpe pecus mutilum, turpis sine gramine campus,

Et sine fronde frutex, & sine crine caput.

¶ Non semper nauta laborat.

Cura

AMAN. OVID. LIB. III.

Cum mare compositum est, securus nauita transit,
Cum tument, auxilijs assidet ille suis.

¶ De malis ludi aleatorij.

Tunc sumus incauti, studioq; aperimur in ipso,
Nudaq; per lusus pectora nostra patent.
Ira subit, deforme malum, lucriq; cupido,
Iurgiaq; & rixæ, sollicitusq; dolor.
Crimina dicuntur, resonat clamoribus æther.
Inuocat iratos & sibi quisq; deos.

¶ Ignotum non amatur.

Quod latet, ignotum est, ignoti nulla cupido,
Fructus abest, facies cum bona teste caret.
Tu licet & Thamyram superes, atq; Orphea cantu,
Non erit ignotæ gratia magna lyre.

¶ Famam appetunt poëtae.

Quid petitur sacris, nisi tantum fama poëtis?
Hoc uotum nostri summa laboris habet.
Cura ducum fuerant olim, regnumq; poëtae.
Præmiaq; antiqui magna tulère chori.
Sanctaq; maiestas, & erat uenerabile nomen
Vatibus, & largæ sæpe dabantur opes.
Ennius emeruit Calabris in montibus ortos
Contiguos penè Scipio magne tibi.
Nunc edere sine honore iacent, operataq; doctis

C Cura

EX DE ARTE

*Cura nihil Musis, nomen inertis habet.
Sed famam uigilare iuuat, quis nosset Homerum,
Ilias æternum si latuisset opus.*

¶ *De casu & fortuna.*

*Casus ubique ualet, semper tibi pendeat hamus.
Quo minime credis gurgite piscis erit.
Sæpe canes frustra nemorosis montibus errant,
Inq; plagas nullo ceruus agente cadit.*

¶ *Vim ui repellere licet.*

*Iudice me fraus est concessa repellere fraudem,
Armaq; in armatos sumere iura sinunt.*

¶ *Contra seuitiam uultus, & iram.*

*Pertinet ad faciem rabidos compefcere mores,
Candida pax homines, trux decet ira feras.
Ora tument ira, nigrescunt sanguine uenæ,
Lumina Gorgoneo seuius angue micant.*

¶ *Poëtica ars facit ad bonos mores.*

*Adde quod insidiæ sacris à uatibus absunt.
Et facit ad mores ars quoque nostra bonos.
Nec nos ambitio, nec nos amor urget habendi.
Contempto colitur lectus, & umbra foro.*

¶ *In eandem sententiam.*

*Scilicet ingenium placida mollitur ab arte,
Et studio mores conuenienter eunt.*

Poë

AMAN. OVID. LIB. III.

¶ Poëtae sunt diuino fauore inflati.

Est deus in nobis, sunt & commercia coeli,
Sedibus aethereis spiritus ille uenit.

¶ Aemulatio incitat.

Tunc bene fortis equus re serato carcere currit,
Cum quos prætereat, quosue sequatur, habet.

¶ Munera sunt grata.

Munera (crede mihi) placant hominesq; deosq;
Placatur donis Iuppiter ipse datis.

Quid faciet sapiens? stultus quoq; munere gaudet,
Ipse quoq; accepto munere mitis erit.

¶ Non est saluti propriae aduersandum.

Non auis aucupibus monstrat, qua parte petatur,
Non docet infestos currere cerua canes.

¶ De gestibus ad mensam seruandis.

Carpe cibos digitis, est quidam gestus edendi.
Ora nec immunda tota perunge manu.

Néue diu præsume dapes, sed desine citra

Quàm cupias, paulò quàm potes esse minus.

¶ Bona & mala nascuntur in eadem terra.

Terra salutiferas herbas, eademq; nocentes
Nutrit, & urticae proxima saepe rosa est.

¶ Animus uitijis purgandus est.

Vtile propositum est seuas extinguere flammam,

EX REME. OVID. LIB. I.

Nec seruum uitijꝝ pectus habere suum.

¶ Venienti morbo occurrendum est.

Opprime, dum noua sunt subiti mala semina morbi,
Et tuus incipiens ire resistat equus.

Nam mora dat uires, teneras mora percoquit uuas.

Et ualidas segetes, quod fuit herba facit.

Quæ præbet latas arbor spaciantibus umbras,

Quo posita est primum tempore, uirga fuit.

Tunc poterat manibus summa tellure reuelli,

Nunc ad inmensum uiribus aucta suis.

¶ In eandem sententiam.

Quale sit id, quod amas, celeri circumspecte mente,

Et tua lesuro subtrahere colla iugo.

Principijs obsta, sero medicina paratur,

Cum mala per longas conualuere moras.

Sed propera, nec te uenturas differ in horas,

Qui non est hodie, cras minus aptus erit.

¶ Ex paruo principio res magna oritur.

Flumina magna uides paruis de fontibus orta,

Plurima collectis multiplicantur aquis.

¶ Curatio morbi non est differenda.

Vidi ego, quod fuerat primo sanabile uulnus,

Dilatatum longæ damna tulisse moræ.

¶ Furori cedendum est.

Aut

EX DE REME, OVID. LIB. I.

Aut noua, si possis, sedare incendia tentes,

Aut, ubi per uires procubuere suas.

Dum furor in cursu est, currenti cede furori,

Difficiles aditus impetus omnis habet.

Stultus, ab obliquo, qui cum discedere possit,

Pugnat in aduersas ire natator aquas.

Impatiens animus, nec adhuc tractabilis arte,

Respuit, atq; odio uerba monentis habet.

¶ Tempore opportuno consolatio et medicina est adhibenda.

Quis matrem, nisi mentis inops, in funere nati

Flere uetat? non hoc illa monenda loco est.

Cum dederit lachrymas, animumq; impleuerit ægrū,

Ille dolor uerbis emoderandus erit.

Temporibus medicina ualet, data tēpore profunt,

Et data non apto tempore uina nocent.

¶ Ex ocijis uicia proueniunt, et in primis foedus amor.

Ocia si tollas, periēre Cupidinis arcus.

Contemptæq; iacent, & sine luce faces.

Quàm platanus riuo gaudet, quàm populus unda,

Et quàm limosa canna palustris humo,

Tam Venus ocia amat, finem qui quæris amori,

Cedit amor rebus, res age, tutus eris.

¶ In desidiam, aleam, & temulentiam.

C §

Lan

EX DE REME. OVID. LIB. I.

Languor, & immodici sub nullo iudice somni,
Alea; & multo tempora quassa mero,
Eripiunt omnes animo sine uulnere uires,
Affluit incautis insidiosus amor.
Desidiam puer ille sequi solet, odit agentes.
Da uacuae menti quo teneatur opus.

¶ In desidiam.

Queritur Aegysthus quare sit factus adulter,
In promptu causa est, desidiosus erat.

¶ De quatuor partibus anni.

Poma dat autumnus, formosa est messibus aestas,
Ver praebet flores, igne leuatur hyems.

¶ Si pro salute corporis multa sufferimus, quanto
libetius pro animae salute multa sufferre debemus.

Saepe bibi succos, quamuis inuitus amaros

Aeger, & oranti mensa negata mihi est.

Vt corpus redimas, ferrum patieris & ignes,

Arida nec sitiens ora leuabis aqua.

Vt ualeas animo, quicumque tolerare negabis?

At pretium pars haec corpore maius habet.

¶ Mala sunt uicina bonis.

Et mala sunt uicina bonis, errore sub illo

Pro uitio uirtus crimina saepe tulit.

¶ Summis uiris maligni inuident.

Inge

EX DE REME. OVID. LIB. II.

Ingenium magni liuor detractat Homeri.

Quisquis es, ex illo Zoile nomen habes.

Et tua sacriliga laniarunt carmina lingue.

Pertulit huc uictos quo duce Troia deos.

Summa petit liuor, perflant altissima uenti.

Summa petunt dextra fulmina missa Iouis.

¶ Parua non sunt contemnenda.

Sed quæ non profunt singula, multa iuuant.

Parua necat morfu spaciosum uipera taurum.

A cane non magno sæpe tenetur aper.

¶ Quod uni bonum, alteri malum uidetur.

Quo tua non possunt offendi pectora facto,

Forsitan hoc alio iudice crimen erit.

¶ Diuisio rem attenuat.

Grandia per multos tenuantur flumina riuos,

Magnaq; subducto stipite flamma perit.

¶ Amor diuisus est minor.

Parcius è multis mater desiderat unum.

Quam, quæ flens clamat, tu mihi solus eras.

¶ Non omnium æque facilis est sanatio.

Corpora uix ferro quædam sanantur acuto,

Auxilium multis succus, et herba fuit.

¶ Cui plus timet mater, eum plus

solet amare.

C

4

Plus

EX DE REME. OVID. LIB. II.

Plus amat è natis mater plerunque duobus,
Pro cuius reditu, quòd gerit arma, timet.

¶ Contagia sunt uitanda.

Si quis amas, nec uis facias, contagia uites.

Hæc etiam pecori sæpe nocere solent.

Dum spectant læsos oculi, læduntur & ipsi,

Multaq; corporibus transitione nocent.

In loca nonnunquam siccis arentia glebis

De prope currenti flumine manat aqua.

¶ Obiecta mouent potentias.

Non facile esuriens posita retinebere mensa,

Et multam saliens incitat unda sitim.

Non facile est taurum uisa retinere iuuenta.

Fortis equus uisa semper adhinnit equa.

¶ Quod repente attollitur,

non est diuturnum.

Flumine perpetuo torrens solet altius ire,

Sed tamen hæc breuis est; illa perennis aqua.

¶ Fletus foeminarum fallax est.

Neue puellarum lachrymis moucare caueto,

Vt flerent, oculos erudiere suos.

¶ Choraæ reddunt animum effoeminatum.

Eneruant animos citharae, cantusq; lyraeque,

Et uox, & numeris brachia mota suis.

¶ Eiusdem

EX FASTO. OVID. LIB. I.

¶ Eiusdem rei diuersi sunt usus.
Nutritur uento, uento restinguitur ignis.

Lenis alit flammam, grandior aura necat.

¶ Die festo sacrae preces dicenda sunt.

Prospera lux oritur linguisq; animisq; fauete
Nunc dicenda bono sunt bona uerba die.

Lite uacant aures, insanaq; protinus absint

Iurgia: differ opus liuida turbatum.

¶ In immensum excreuit auaritia.

Tempore creuit amor, qui nunc est summus habendi,

Vix ultra, quò iam progrediatur, habet.

Pluris opes nunc sunt, quàm prisca temporis annis

Dum populus pauper, dum noua Roma fuit.

¶ In eandem sententiam.

Creuerunt & opes, & opum furiosa libido.

Et cum possideant plurima, plura petunt.

Querere ut absument, absumpta requirere certant,

Atq; ipsæ uitij sunt alimenta uices.

Sic quibus intumuit suffusa uenter ab unda,

Quo plus sunt potæ, plus sitiuntur aquæ.

In pretio pretium nunc est, dat census honores,

Census amicitias, pauper ubiq; iacet.

¶ Sperat quisq; aut timet, pro conscientia
sua qualitate.

C S Cona

EX FASTO. OVID. LIB. I.

Conscia mens ut cuiq; sua est, ita concipit intra
Pectora, pro facto spemq; metumq; suo.

¶ Vir excelsi animi, non frangitur exilio.
Omne solum forti patria est, ut piscibus æquor,
Ut uolucris uacuo quicquid in orbe patet.

¶ Pax frumenta largitur.
Sub iuga bos ueniat, sub terras semen aratas,
Pax Cererem nutrit, pacis alumna Ceres.

EX LIB. III.

¶ Nuptiæ nonnunquam sunt differendæ.
Nubere si qua uoles, quis properabitis ambo,
Differ, habet parua cōmoda magna moræ.

EX LIB. IIII.

¶ De uerno tempore.
Vere nitent terræ, uere remissus ager,
Nunc herbæ rupta tellure cacumina tollunt,
Nunc tumido gemmas cortice palmes agit.

¶ Bona conscientia nullius oculos fugit.
Conscia mens recti famæ mendacia ridet,
Sed nos in uitium credula turba sumus.

¶ Nocte latent colores.
Iam color unus inest rebus, tenebrisq; teguntur
Omnia, iam uigiles conticuere canes.

¶ Deus auertat bella.

Sarcus

EX FASTO. OVID. LIB. V.

Sarcula nunc, durusq; bidens, et uomer aduncus
Ruris opes niteant, inquinet arma situs.
Conatusq; aliquis uagina ducere ferrum,
Astrictum longa sentiat esse mora.

EX LIB. V.

¶ Senibus honor deferendus est.

Magna fuit capitis quondam reuerentia cani,
Inq; suo pretio ruga senilis erat.
Martis opus iuuenes, animosaq; bella gerebant.
Et pro dijs aderant in statione suis.
Viribus illa minor, nec habendis utilis armis,
Consilio patriæ saepe ferebat opem.
Nec nisi post annos patuit nunc curia seros,
Nomen et ætatis mite senatus habet.
Iura dabat populo senior, finitaq; certis
Legibus est ætas, unde petatur honos.
Et medius iuuenum non indignantibus ipsis
ibat, et anterior si comes unus erat.
Verba quis auderet coram sene digna rubore
Dicere? censuram longa senectæ dabat.
Romulus hoc uidit, selectaq; corpora patres
Dixit, ad hos urbis summa relata nouæ est.
¶ In floribus maxima spes est prouentuum.
Si bene floruerint segetes, erit area diues,

Si bea

EX FASTO. LIB. V.

Si bene floruerit uinea, Bacchus erit,
Si bene floruerint oleæ, nitidissimus annus.
Poma quoq; euentum temporis huius habent.
Flore simul laeso pereunt uuaeq;, faba eq;,
Et pereunt lentes aduena Nile iua.

EX LIB. VI.

¶ Non semper læta iuuant.
Scilicet interdum miscentur tristia lætis
Nec populum toto pectore festa iuuant.

¶ De officio iudicis.
Sic agitur censura, & sic exempla parantur.
Cum iudex, alios quod monet, ipse facit.

¶ Tempus celerrime præterit.
Tempora labuntur, tacitisq; senescimus annis,
Et fugiunt freno non remorante dies.

EX TRIST. LIB. I.

¶ Expertus pericula facile expauescit.
Terretur minimo penna stridore columba,
Vnguibus accipiter saucia facta tuis.
Non procul à stabulis audet discedere, si qua
Excussa est auidi dentibus agna lupi.
Vitaret cœlum Phaëton, si uiueret, & quos
Optauit flulte, tangere nollet equos.

¶ Tempore aduersitatis probatur amicus.

Theo

EX TRIST. OVID. LIB. I.

Theſea Perithous non tam ſenſiſſet amicum,
Si non infernas uiuus adiſſet aquas.

Vt foret exemplum ueri Phocæus amoris,
Fecerunt furie triftis Oreſte tuæ.

Si non Euryalus Rutulos cecidiſſet in hoſtes
Hyrticidæ Niſi gloria nulla foret.

Scilicet ut fuluum ſpectatur in ignibus aurum,
Tempore ſic duro eſt inſpicienda fides.

¶ Cum fortuna mutantur amici.

Dum iuuat, & uultu ridet fortuna ſereno,
Indelibatas cuncta ſequuntur opes.

At ſimul intonuit, fugiunt: nec noſcitur ulli,
Agminibus comitum, qui modo cinctus erat.

¶ In eandem ſententiam.

Donec eris felix, multos numerabis amicos,
Tempora ſi fuerint nubila, ſolus eris.

Aſpicias ut ueniant ad candida tecta columbæ?
Accipiat nullas ſordida turris aues?

Horrea formicæ tendunt ad inania nunquam,
Nullus ad amiſſas ibit amicus opes.

Vtq; comes radios per Solis euntibus umbra eſt,
Cum latet hic preſſus nubibus, illa fugit.

Mobile ſic ſequitur fortunæ lumina uulguſ,
Quæ ſimul inducta nube teguntur, abit.

EX

EX TRIST. OVID, LIB. II.

EX TRIST. LIB. II.

¶ De clementia, ab exemplo dei.

SI, quoties peccant homines, sua fulmina mittat
Iuppiter, exiguo tempore inermis erit.
Nunc ubi detonuit strepituq; exterruit orbem,
Purum discussis aëra reddit aquis.

¶ Deus parva munuscula non spernit.
Sed tamen ut fuso taurorum sanguine centum,
Sic capitur minimo thuris honore deus.

¶ Nemo desperet meliora lapsis.
Sed solet interdum fieri placabile numen,
Nube solet pulsa candidus ire dies.
Vidi ego pampineis oneratam vitibus ulmum,
Quæ fuerat seuo fulmine tacta Iouis.

¶ Nil prodest, quod non ledere possit idem.
Igne quid utilius? si quis tamen urere tecta
Comparat, audaces instruit igne magnus.
Eripit interdum, modo dat medicina salutem,
Quæq; iuuet monstrat, quæq; sit herba nocens,
Et latro, et cautus præcingitur ense viator,
Ille, sed insidias, hic sibi portat opem.
Discitur innocuas ut agat facundia causas,
Protegit hæc fontes, immeritosq; premit.

¶ Idoneus ad parva, nõ tentet temere maiora.

Non

EX TRIST. OVID. LIB. III.

Non ideo debet pelago se credere, si qua
Audeat exiguo ludere cymba lacu.

EX TRIST. LIB. III.

¶ Magnorum uirorū consuetudo fugienda est.

V sibus edocto si quicquam credis amico,
Viue tibi, & longe nomina magna fuge.

Viue tibi, quantumq; potes prælustria uita,

Sæuum prælustri fulmen ab arce uenit.

Nam quanquam soli possunt prodesse potentes.

Non profunt, potius plurimum obesse solent.

Effugit hybernas demissa antenna procellas,

Lataq; plus paruis uela timoris habent.

Aspicias, ut summa cortex leuis innatat unda,

Cum graue nexa simul retia mergat onus?

¶ Fuge nimis alta.

Qui cadit in plano, uix hoc tamen euenit ipsum.

Sic cadit, ut tacta surgere possit humo.

At miser Elpenor tecto delapsus ab alto

Occurrit regi flebilis umbra suo.

Quid fuit, ut tutas agitaret Dædalus alas?

Icarus immensas nomine signet aquas?

Nempe quod hic alte, demissius ille uolabat.

Nam pennas ambo non habuere suas.

Crede mihi bene qui latuit, bene uixit, & intra.

Foro

EX TRIST. OVID. LIB. ET. III.

Fortunam debet quisque manere suam.

¶ In eandem sententiam.

Tu quoque formida nimium sublimia semper,
Propositiq; precor contrahere uela tui.

¶ In eandem sententiam.

Viue sine inuidia, mollesq; inglorius annos
Exige, amicitias & tibi iunge pares.

¶ Principes sunt rusticis clementiores.

Quo quisque est maior, magis est placabilis iræ.

Et faciles motus mens generosa capit,

Corpora magnanimo satis est prostrasse leoni,

Pugna suum finem, cum iacet hostis, habet.

At lupus, & turpes instant morientibus ursi,

Et quæcunque minor nobilitate fera est.

Maius apud Troiam forti quid habemus Achille?

Dardaniij lachrymas non tulit ille senis.

Quæ ducis Emathij fuerit clementia, Pharos

Præclariq; docent funeris exequiæ.

¶ Præter animi bona, omnia subiacent fortuna.

Nempe dat & quodcunque libet fortuna rapitq;

Irus & est subito, qui modo Cræsus erat.

Singula quid referam? nil non mortale tenemus,

Pectoris exceptis, ingenijq; bonis.

¶ De atrocitate militum.

Quæ

EX TRIST. OVI. LI. IIII.

Quæ nequeunt secum ferre, aut abducere, perdunt.

Et cremat insontes hostica turba casas.

¶ Res lapsæ facile premuntur.

In causa facili cuiuis licet esse deserto,

Et minimæ uires frangere quassa ualent.

Subruere est arces & stantia moenia uirtus,

Quilibet ignaui præcipitata premunt.

¶ Esto memor humanæ sortis.

Humanæq; memor sortis, quæ tollit eosdem,

Et premit, incertas ipse uerere uices.

EX LIB. IIII.

¶ Cantus fallit laborem.

Fessus ut incubuit baculo saxoq; resedit,

Pastor arundineo carmine mulcet oues.

Cantantis pariter, pariter data pensa trahemur

Fallitur ancillæ decipiturq; labor.

¶ Miserrum est semper timere hostium insultationes.

Quàm miserrum, portauit am muroq; tueri,

Vixq; sui tutum uiribus esse loci?

¶ Virtus uersatur circa difficilia.

Ardua per præceps gloria uadit iter.

Hectora quis nosset, felix si Troia fuisset?

Publica uirtutis per mala facta uia est,

Ars tua Tiphys iacet, si non sit in æquore fluctus,

D Si uas

EX TRIST. OVI. LIB. III.

Si ualeant homines, ars tua Phœbe iacet,
Quæ latet, inq; bonis cessat non cognita rebus,
Apparet uirtus, arguiturq; malis.

¶ De ui temporis.

Tempore ruricolæ patiens fit taurus aratri,
Præbet & incuruo colla premenda iugo.

Tempore parct equus lentis animosus habenis
Et placido duros accipit ore lupos.

Tempore Pœnorum compescitur ira leonum,
Nec feritas animo, quæ fuit ante, manet.

Quæq; sui iussis obtemperat Inda magistri
Bellua, seruitium tempore uicta subit.

Tempus ut extentis tumeat facit uua racemis
Vixq; merum capiant, grana quod intus habent.

Tempus & in canas semen producit aristas,
Et ne sint tristi poma sapore facit,

Hoc dentem tenuat terram renouantis aratri.
Hoc rigidos silices, hoc adamantina terit.

Hoc etiam seuas paulatim mitigat iras,
Hoc minuit luctus, mœstaq; corda leuat.

¶ Noua sunt ueteribus & detritis meliora.

Fortior in fulua nouus est luctator arena,
Quàm cui sunt tarda brachia fessa mora.

Integer est melior nitidis gladiator arenis,

Quàm

EX TRIST. OVI. LIB. V.

Quàm cui tela suo sanguine tincta rubent.
Fert bene præcipites naui modo facta procellas.
Quamlibet exiguo soluitur imbre uetus.

¶ In senectute cessandum est à laboribus.
In caua ducuntur quassæ naualia puppes,
Ne temere in medijs dissoluantur aquis,
Ne cadat, & multas palmas inhonestet adeptas,
Languidus in pratis gramina carpit equus.
Miles ut emeritus non est satis utilis armis,
Ponit ad antiquos quæ tulit arma, lares.

¶ Omnia sunt deo subiecta.
Nil adeo ualidum est, adamas licet alliget illud,
Ut maneat rapido firmitus igne Iouis.
Nil ita sublime est, supraq; pericula tendit,
Non sit ut inferius, suppositumq; deo.

¶ Virtus exercita laudabilis est.
Sicilicet aduersis probitas exercita rebus
Tristi materiam tempore laudis habet.
Si nihil infesti durus uidisset Vlysses,
Penelope felix, sed sine laude, foret.

¶ De fortunæ instabilitate.
Vilia qui quondam miseris alimenta negarat,
Nunc mendicato pascitur ille cibo.
Passibus ambiguis fortuna uolubilis errat,

EX TRIST. OVI. LI. V.

Et manet in nullo certa tenaxq; loco.

Sed modo leta manet, vultus modo sumit acerbos.

Et tantum constans in leuitate sua est.

Nos quoq; floruimus, sed flos fuit ille caducus,

Flammaq; de stipula nostra, breuisq; fuit.

¶ In anno plures sunt dies sereni, quàm nubili.

Si numeres anno soles & nubila toto,

Inuenies nitidum sæpius esse diem.

¶ De intercepti studij iactura.

Adde, quòd ingenium longa rubigine læsum.

Torpet, & est multo, quàm fuit ante minus.

Fertilis, assiduo si non renouetur aratro,

Nil nisi cum spinis gramen habebit ager.

Tempore qui longo steterit, male currit, & inter

Carceribus missos ultimus ibit equus.

Vertitur in teneram cariẽ, rimisq; dehiscit,

Si qua diu solitis cymba uacabit aquis.

¶ Laus excitat ingenium.

Deniq; non paruas animo dat gloria uires,

Et facunda facit pectora laudis amor.

¶ De fortunæ patientia.

Rara quidem est uirtus, quam non fortuna gubernat.

Quæ maneat stabili, cum fugit illa, pede.

¶ Qui monet agentem, laudat.

Qui

EX DE PON. OVI. LI. I.

Qui monet, ut facias, quod iam facis, ille monendo
Laudat, & hortatu comprobat acta suo.

EX DE PON. LIB. I.

¶ Non omnis morbus est sanabilis.

Non est in medico, semper reueletur ut aeger
Interdum docta plus ualet arte malum.

Cernis, ut è molli sanguis pulmone remissus

Ad stygias certo limite ducat aquas?

Afferat ipse licet sacras Epidaurius herbas,

Sanabit nulla uulnera cordis ope.

Tollere nodosam nescit medicina podagram,

Nec formidatis auxiliatur aquis.

¶ Patriæ amor omnia detinet.

Non dubia est Ithaci prudentia, sed tamen optat

Fumum de patrijs posse uidere focis.

Nescio qua natale solum dulcedine cunctos

Ducit, & immemores non sinit esse sui.

Quid melius Roma? Scythico quid frigore peius?

Huc tamen ex illa barbarus urbe fugit.

Cum bene sint clausæ cauea Pandione natæ.

Nititur in syluas quæq; redire suas.

Assuetos tauri saltus, assueta leones,

(Nec feritas illos impedit) antra petunt.

¶ Assiduis laborib, res quantūlibet firma, defatigatur.

D 3 Cera

EX DE PON. OVI. LI. I.

Cernis, ut in duris (¶ quid boue firmitus?) aruis

Fortia taurorum corpora frangat opus?

Quæ nunquam uacuo solita est cessare nouali,

Fruetibus assiduis lassæ senescit humus.

Occidet ad circi si quis certamina semper,

Non intermissis cursibus ibit equus.

Firma sit illa licet, soluetur in æquore nauis,

Quæ nunquam liquidis sicca carebit aquis.

¶ Interdum quiescendum est.

Otia corpus alunt, animus quoq; pascitur illis,

Immodicus contra carpit utrunq; labor.

¶ Contra torporem.

Cernis ut ignauum corrumpant ocia corpus?

Vt capiant uitium ni moueantur aquæ?

¶ Sua quenq; studia delectant.

Scilicet est cupidus studiorum quisq; suorum,

Tempus ¶ assucta ponere in arte iuuat.

Saucius cuitat pugnam gladiator, ¶ idem

Immemor antiqui uulneris arma capit.

Nil sibi cum pelagi dicit fore naufragus undis,

Et ducit remos qua modo nauit aqua.

¶ De spe.

Hæc dea, cum fugerent sceleratas numina terras,

In dijs inuisa sola remansit humo.

Hæc

EX DE PON, OVI. LI. II.

Hæc facit, ut uiuat fossor quoq; compede uinctus,
Liberâq; à ferro crura futura putet.

Hæc facit, ut uideat cum terras undiq; nullas,
Naufragus in medijs brâchia iactet aquis.

Sæpe aliquem solers medicorum cura reliquit,
Nec spes huic uena deficiente cadit.

Carcere dicuntur clausi sperare salutem,
Atq; aliquis pendens in cruce nota facit.

Hæc dea quàm multos laqueo sua colla ligantes
Non est proposita passa perire necesse.

¶ Magna spes est in clementia dei.

Quamuis est igitur meritis indebita nostris,
Magna tamen spes est in bonitate dei.

EX LIB. II.

¶ Festis diebus gaudendum est.

DII quoq; ut à cunctis hilari pietate colantur,
Tristitiam poni per sua festa iubent.

¶ Non est desperandum.

Confugit interdum templi uiolator ad aram,
Nec petere offensi numinis horret opem.

¶ De falsa uulgi amicitia.

Turpe quidem dictu, sed si modo uera fatemur,
Vulgus amicitias utilitate probat.

Cura quid expediat prior est, quàm quid sit honestum,

EX DE PON. OVI. LI. III.

Et cum fortuna statq; caditq; fides.
Nec facile inuenies multis in millibus unum.
Virtutem pretium qui putet esse sui.
Ipse decor recti, facti si præmia desint,
Non mouet, & gratis pœnitet esse probum.
Nil nisi quod prodest, carum est, en detrahe menti
Spem fructus auide, nemo petendus crit.
At reditus iam quisq; suos amat, & sibi quid sit
Vtile sollicitis computat articulis.
Illud amicitie quondam uenerabile nomen
Prostat, & in quæstu pro meretrice sedet.

¶ Soli fortunati amantur.

Diligitur nemo, nisi cui fortuna secunda est,
Que simul intonuit proxima quæq; fugat.
En ego non paucis quondam munitus amicis,
Dum flauit uelis aura secunda meis.
Ut fera nymbofo tumuerunt æquora uento,
In medijs lacera naue relinquer aquis.

¶ Similia similibus fauent.

Scilicet ingenijs aliqua est concordia iunctis,
Et seruat studij fœdera quisq; sui.
Rusticus agricolam, miles fera bella gerentem,
Rectorem dubie nauita puppis amat.

¶ Consilium post facta est inutile.

Cum

EX DE PON. OVI. LI. II. E

Cum poteram recto transire ceraunia uelo,

Vt fera uitarem saxa, monendus eram.

Nunc mihi naufragio quid prodest dicere factis,

Qua mea debuerit currere cymba uia?

¶ Turpe est in rebus aduersis amicum deserere.

Turpe erit in miseris ueteri tibi rebus amico

Auxilium nulla parte tulisse tuum.

Turpe referre pedem, nec passus stare tenaci,

Turpe laborantem deseruisse ratem.

Turpe sequi casum, et fortuna cedere amicis,

Et, nisi sit felix, esse negare suum.

¶ Pericula expertus, facile terretur.

Tranquillas etiam naufragus horret aquas.

Qui semel est laesus fallaci piscis ab hamo,

Omnibus unca cibus æra subesse putat.

Sæpe canem uisum longe fugit agna, lupumq;

Credit, et ipsa suam nescia uitat opem.

Membra reformidant mollem quoq; saucia tactum,

Vanaq; sollicitis incitat umbra metum.

¶ In exaudiendis precibus optime spectatur potentia.

Conspicitur nunquam meliore potentia causa.

Quam quoties uanas non sinit esse preces.

¶ Hominem homini opem ferre decet.

Conueniens hominum est, hominem seruare uoluptas,

D S. Et meo

EX DE PON. OVI. LI. III. E.

Et melius nulla quaritur arte fauor.

Quis non Antiphaten lastrigona deuouet? aut quis
Munifici mores improbat Alcinoi?

¶ Studium facit humanum.

Adde quod ingenuas didicisse fideliter artes
Emollit mores, nec sinit esse feros.

¶ Adhortatio prodest.

Acer & ad palmæ per se cursurus honores,
Si tamen horteris, fortius ibit equus.

EX LIB. III.

¶ Deus non mox semper exaudit.

Non semper sacras reddunt oracula sortes.
Ipsaq; non omni tempore sana patent.

¶ Vicini percuntibus etiam terrentur.

Cum feriant unum, non unum fulmina terrent,
Iunctaq; percusso turba pauere solet,

Cumq; dedit paries uenturae signa ruinae,
Sollicito uacuis fit locus ille metu.

Quis non è timidis ægri contagia uitat,
Vicinum metueus ne trahat inde malum?

¶ Honestæ acta post mortem supersunt.

Corpora debentur mœstis exanguia bustis,
Effugiunt structos nomen honosq; rogos.

Occidit & Theseus, & qui comitauit Orestem,

Sed

EX DE PON. OVI. LI. III.

Sed tamen in laudes uiuit uterq; suas.

¶ Contra inuidiam.

Liuor, iners uitium, mores non exit in altos.

Vtq; latens ima uipera serpit humo.

¶ Non opus est bene habentibus medico.

Firma ualent per se, nullumq; Machaona quærent,

Ad medicam dubius confugit æger opem.

¶ Nouitas omnium rerum gratissima est.

Est quoq; cunctarum nouitas gratissima rerum.

Gratiaq; officio, quod mora tardat, abest.

¶ Post mortem autoris scripta magis placent.

Scripta placent à morte fere, quia ledere uiuos

Liuor & inuiso carpere dente solet.

¶ Bona uoluntas est laudanda.

Vt desint uires, tamen est laudanda uoluntas,

Hac ego contentos auguror esse deos.

Hæc facit, ut ueniat pauper quoq; gratus ad aras.

Et placeat cæso non minus agna boue.

¶ Res gratior est, ubi oritur & abundat.

Nam, quanquam sapor est ablata dulcis in unda,

Gratius ex ipso fonte bibuntur aquæ,

Et magis adducto pomum decerpere ramo,

Quàm de cælata sumere lance iuuat.

¶ De clementia dei.

Crede

EX DE PON. OVI. LI. III.

Crede mihi miseris cœlestia numina parcunt.

Nec semper lesos & sine fine premunt.

¶ Quod non est assuetum, laborem recusat.

Ductus ab armento taurus detrectat aratrum,

Subtrahit & duro colla nouella iugo.

¶ Quædam uulnera curando fiunt maiora.

Curando fieri quædam maiora uidemus

Vulnera, quæ melius non tetigisse fuit.

¶ Cita mors præstat.

Mitius ille perit, subita qui mergitur unda.

Quàm sua qui liquidis brachia lassat aquis.

¶ Aliud est sentire, aliud tollere morbum.

Non eadem ratio est sentire, & demere morbos.

Sensus inest cunctis, tollitur arte malum.

¶ Corrigere opus maius est, quàm scribere.

Scribentem iuuat ipse fauor, minuitq; laborem.

Cumq; suo crescens pectore feruet opus.

Corrigere at res est tanto magis ardua, quanto

Magnus Aristarcho maior Homerus erat.

¶ Virtus laudata crescit.

EXcitatur auditor studium, laudataq; uirtus

Crescit, & immensum gloria calcare habet.

¶ De fragilitate rerum humanarum.

Omnia sunt hominum tenui pendentia filo,

Et subia

EX DE PON. OVI. LIB. IIII.

Et subito casu, quæ ualere ruunt.

¶ In eandem sententiam.

Ludit in humanis diuina potentia rebus,

Et certam præsens uix habet hora fidem.

¶ Nihil est adeo miserum, ut non ex aliqua
parte releuetur.

Nulla dies adeo est australibus humida nymbis,

Non intermissis ut fluat imber aquis.

Nec sterilis locus ullus ita est, ut non sit in illo

Mista ferè duris utilis herba rubis.

Nil adeo fortuna grauis miserabile fecit,

Vt minuant nulla gaudia parte malum.

¶ Qui tantum dat, quantum potest, satis
gratus est.

Sed qui, quàm potuit, dat maxima, gratus abunde est,

Et finem pietas contigit illa suum.

Nec, quæ de parua pauper dijs libat acerra,

Thura minus, grandi quàm data lance, ualent.

¶ De ui carminis.

Carmine fit uiuax uirtus, expersq; sepulchri

Notitiam seræ posteritatis habet.

¶ De ui temporis.

Tabida consumit ferrum lapidemq; uetustas.

Nullaq; res maius tempore robur habet.

De ui

EX DE PON. OVI. LL. II.

¶ De ui usus.

Gutta cauat lapidem, consumitur annulus usu,

Et teritur pressa uomer aduncus humo.

¶ Facile est uolenti alterum amare.

Sed præstandus amor, res non onerosa uolenti.

Quis labor est puram non temerasse fidem?

¶ Certo tempore homines sunt consolandi.

Temporis officium solatia dicere certi est,

Dum dolor in cursu est, dum petit eger opem.

Et cum longa dies sedauit uulnera mentis,

Intempestiue, qui mouet illa, nouat.

¶ Tam mala quàm bona sunt insignia, et famosa.

Tam mala Thersiten prohibebat forma latere,

Quàm pulchra Lereus conspiciendus erat.

¶ Ex episto. Ouid. ad Liuiam de morte

Drusi.

¶ Omnibus moriendum est.

Fata manent omneis, omneis expectat auarus
Portitor, et turbae uix satis una ratis.

Tendimus huc omnes, metam properamus ad unam.

Omnia sub leges mors uocat atra suas.

F I N I S.

Am 1. April 1871
Erschienen:
Herrn Dr. J. J. J.
Königsberg

SVM

~~Ex Libris Michaelis Vucelij~~

^{SVM}
Ex Libris Henrici Spangob

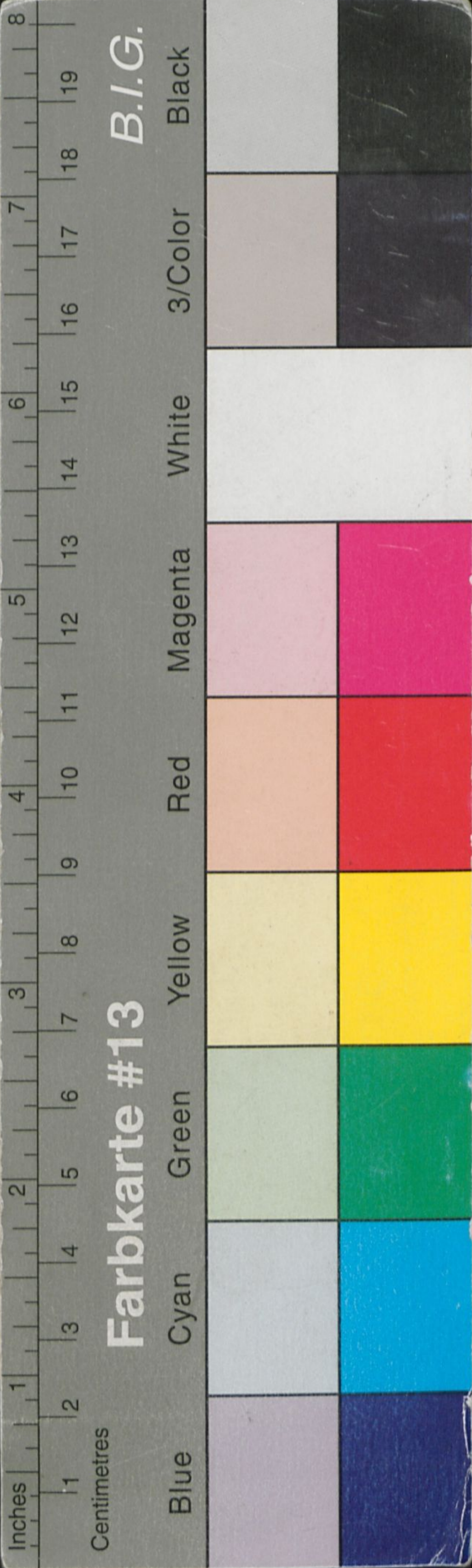
O mihi saepe longa manus
parca minima dicitur
sicut laetitia jopul sui

Ipsi haec vniuersis musis comitatae homere.
Si nihil attuleris vbi homere
feras

37 $\frac{1}{1,13}$

X 1918137

TIBVLLI

PROPERTII, AC OVIDII FLO

RES, AB IOANNE MVR

*nellio nuper selecti, à complu
sculis mendis repur
gati.*

Coloniæ, Apud Ioannem Gymnicum

Anno M. D. XXXVII.

